

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського
Аріельський університет
Інститут мовної освіти Норвіча
Харбінський інженерний університет
Центральний університет Хар'яна (Індія)

Актуальні проблеми сучасної філології та методики викладання
іноземних мов

Збірник наукових праць

Одеса-2023

УДК 37.016:81'243

А 43

Актуальні проблеми сучасної філології та методики викладання іноземних мов: збірник наукових праць / за заг. ред. А. А. Юмрукуз. Одеса: Магістр, 2023. 79 с.

Збірник містить тексти доповідей IV Міжнародної конференції з питань сучасної філології та методики викладання іноземних мов, що відбулась 20-21 квітня 2023 р. на кафедрі західних і східних мов та методики їх навчання ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК 37.016:81'243

Рецензенти:

К.п.н., доцент, доцент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського Петрова А. І.

К.п.н., доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету Першина Л. В.

Головний редактор:

А. А. Юмрукуз, кандидат філологічних наук, доцент (ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»)

Редакційна колегія:

Попова О. В., доктор педагогічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Ігнатова О. М., кандидат педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Жовнич О. В., кандидат педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

МакКой А., голова міжнародного освітнього проєкту “English by camp”, викладач Інституту мовної освіти Норвіча, Велика Британія

Петров О. О., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Рену Я., доктор філософії, професор Центрального університету Хар'яна, Індія

Давидович Н., доктор філософії, професор (Аріельський університет, Ізраїль)

Ян Юань, доктор філософії, Харбінський інженерний університет (Китайська народна республіка)

©Колектив авторів, 2023

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

7) Внутрішньоособистісний: для студента важливим є внутрішній світ емоцій, тому характерними є види діяльності, що потребують стратегій уяви, а саме: стратегії заголовного слова, утворення речень з використанням заримованих слів, а також написання творів, есе. Сприятливим є створення незалежних проєктів. Навчальний процес потребує затишного місця для рефлексії.

8) Природний: важливим є співвіднесення вивчення мови і природи: виконувати завдання на свіжому повітрі, описувати явища природи, флору, фауну тощо. Сприятливим у вивченні лексики і граматики є створення карт пам'яті з використанням різних кольорів, спостереження за відмінностями мовних явищ.

Для визначення типу інтелекту студента пропонуємо скористуватися тестом «Multiple Intelligences» за Х. Гарднером. Зазначимо, що анкетування допоможе *студентам*: дізнатися, як використовувати сильні сторони індивідуальних факторів більш ефективно; розвивати додаткові навички; прискорити процес навчання; зрозуміти свою природну схильність до збирання, структурування і використання інформації перед прийняттям рішення; уникнути помилок, що повторюються, обираючи ті види навчальних вправ, що вдаються студентам краще.

Література:

1. Gardner H. *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*. 2006. NY: Basic Books.
2. Дмитренко Н. Є. *Автономне навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх учителів математики* [монографія]. Вінниця: ТОВ Твори. 2020.

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*Дар'я ЄМЕЛЬЯНОВА,
Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського,
Одеса, Україна*

Вступ. Інтеграція української освіти в світовий освітній простір призвела до того, що іншомовне спілкування стає істотним компонентом майбутньої професійної діяльності. Виникає необхідність навчання іноземної мови (далі – ІМ) дітей, починаючи з дошкільного віку. Доцільність навчання дітей дошкільного віку ІМ обговорюється на сторінках наукових журналів та на наукових конференціях. Включення ІМ в систему дошкільної освіти України зумовлено такими причинами: необхідність володіння ІМ у сучасному полікультурному просторі і недосконалість навчання ІМ у сучасній українській педагогічній системі освіти.

Численні дослідження навчання дошкільнят ІМ привернули увагу таких українських вчених як П. Бех, Л. Біркун, С. Боднар, С. Будак, Н. Гальськова,

Н. Клевченко, В. Колечко, О. Коломінова, Н. Колтко, О. Першукова, О. Рейпольська, С. Роман, Т. Шкваріна, і таких зарубіжних вчених як Дж. Голдернес, Ф. Гопкінс, Д. Лазер, Е. Джонсон, Н. Доусон, М. Маглиш, А. Майер, Д. Стрейндж, К. Хастінгз, П. Шиллер, Н. Уїтні. У працях цих дослідників доведено доцільність і ефективність дошкільної англомовної освіти дітей, її позитивний вплив на інтелектуальний розвиток особистості та підготовку дитини до школи. Англійська мова в наш час стала мовою міжнародного спілкування (АЛФ-англійська лінгва франка). Автори вказують, що дошкільний вік є найбільш емоційно сприйнятливим для навчання іноземної мови, відзначають більш інтенсивний розумовий і лінгвістичний розвиток дітей-білінгвів, ніж монолінгвів, висловлюють думку, що вплив багатомовності на мислення і когнітивний рівень розвитку дитини може бути лише позитивним, збагачує її інтелектуальну, емоційну, моральну, вольову сфери. Здатність виразити одну думку кількома мовами дає можливість сприймати рідну мову, як одну систему серед багатьох інших. Дослідники відзначають, що у дошкільному віці діти легко засвоюють звукову форму морфем. Мовленнєвий апарат дитини характеризується гнучкістю, податливістю для формування іншомовної вимови, добре розвинутою здатністю до імітації. Так, у монографії У. Пенфілда і Л. Обертсона «Мовлення та мозкові механізми», що присвячена проблемі мови та мозку у зв'язку з психічною діяльністю, стверджується, що фізіологічна причина успіху навчання ІМ у дошкільному віці полягає в тому, що в цей період мозок дитини має особливу здатність із опорою на імітаційні здібності до засвоєння мовленнєвих навичок, які, доречі, з віком зменшуються. Стратегія навчання ІМ із опорою на імітаційні здібності дитини розроблена такими вченими як Т. Шкваріна [1], Т. Полонська [2], Н. Дмитренко [3], [В. Камінська [4] та багатьма іншими.

Ціль роботи. Метою даної роботи стало впровадження професійно-орієнтованого підходу при навчанні англійської мови студентів спеціальності 012 (Дошкільна освіта) в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Актуальність проведеного дослідження викликана переорієнтацію дошкільної освіти на розвиток особистості дитини і необхідністю підготувати майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи з дошкільнятами в сучасних умовах, які потребують ціннісної етичної орієнтації з формування навичок практичного життя, емоційної сприйнятливості та сприяння розвитку індивідуальності дитини [5].

У зв'язку з цією обставиною Державний стандарт вищої освіти вимагає урахування фахової специфіки при вивченні ІМ, що й призвело до появи такої дисципліни як «Іноземна мова за професійним спрямуванням» на немовних спеціальностях і, зокрема, на спеціальностях з підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Тому в процесі навчання англійської мови за професійним спрямуванням необхідно звернути увагу на оволодіння студентами прийомами навчання англійської мови дошкільнят із застосуванням сучасних технологій.

Матеріали та методи. Дослідно-експериментальна робота з впровадження професійно-орієнтованого підходу до процесу навчання англійської мови

проводилася зі студентами 1 і 2 курсу денної форми навчання факультету дошкільної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Для досягнення поставленої мети розроблена робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням», яка складалася з восьми змістовних модулів. Кожен змістовий модуль передбачав в межах запланованої граматичної теми розгляд актуальних проблем і спеціальних питань дошкільної освіти (таблиця 1).

Таблиця 1

Професійно-орієнтовані теми змістовних модулів

№	Актуальних проблем і спеціальних питань дошкільної освіти (таблиця
1.	Соціальна ситуація розвитку дитини-дошкільника в Україні, Великій Британії та США.
2	Сучасні системи дошкільної освіти. Особливості дошкільної освіти в Україні, Великій Британії та США.
3	Батьківство і його роль в розвитку дитини.
4	Розвиток комунікативної діяльності дитини. Уроки англійської мови в дитячому садку.
5	Професія вихователя в дитячому саду. Проблеми і протиріччя особистісного розвитку дошкільників і роль вихователя в їх подоланні
6	Специфіка спілкування з однолітками в дошкільному віці. Шляхи допомоги дітям в спілкування
7	Тенденції інноваційного розвитку маленьких дітей. Комп'ютерні ігри для дітей
8	Роль дошкільної освіти в справі розвитку і виховання підростаючого покоління

Результати та обговорення. У зв'язку з поставленим завданням особливу увагу в процесі навчання англійської мови за професійним спрямуванням майбутніх фахівців дошкільної освіти приділено проблемам організації уроків англійської мови в дитячому садку, як суттєвої можливості розвитку комунікативної діяльності дитини, а також тенденціям інноваційного розвитку маленьких дітей за допомогою комп'ютерних ігор при навчанні дошкільнят англійської мови.

Отже, майбутніх фахівців дошкільної освіти необхідно підготувати до роботи з дошкільнятами при навчанні англійської мови, враховуючи, що діти вимагають постійної взаємодії і люблять гратися. Але як поєднати уроки англійської та веселі розваги? Малюк ще не вміє ані читати, ані писати. Внаслідок цього звична стратегія вивчення англійської мови не підійде. Проте, жодна дитина не виявить бажання сидіти за нудними книжками та зошитами.

Тому єдиним шляхом формування у дошкільнят пізнавальних мотивів та інтересу до вивчення іноземної мови та бажання використовувати її як засіб комунікації має стати надання цим мотивам та інтересам ігрової спрямованості, оскільки ігрова діяльність у цьому віці є провідною. Необхідно навчити студентів скористатися саме цією величезною перевагою дошкільного віку – любов'ю до ігор. Заняття з англійської мови для дитини можна зробити цікавим, захоплюючим, бажаним, якщо воно буде проводитися у формі дидактичної сюжетно-рольової гри у різних формах і з застосуванням різних методик. Хоча це не означає, що заняття з ІМ мають бути тільки якимось видом розваг.

Для підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до проведення уроків з англійської мови застосовано проектний метод. Виконання проектів здійснювалось поетапно за стандартною схемою:

1. Підготовчий етап: вибір і обговорення теми. Студенти обирали і обговорювали теми. Викладач спостерігав і, в разі необхідності, здійснював корекцію і надавав поради.

2. Організаційний етап. На цьому етапі відбувалося формування груп, розподіл завдань.

3. Основний етап. Здійснювався пошук необхідної інформації, її обговорення, вибір засобу реалізації. В основному перевага надавалась методу презентацій проекту. На цьому етапі студенти демонструють свій результат, репрезентують свої роботи.

4. Заключний етап. На даному етапі проводилось оцінювання проектів, в якому приймали участь всі студенти.

Для створення проектів використовувались як Інтернет-ресурси, так і проекти, які передбачали в процесі майбутньої професійної діяльності студентів участь дітей в їх створенні. Внаслідок обмеженої кількості аудиторних годин для виконання проектів використовувався час, відведений на консультації та самостійну роботу. Назви проектів та Інтернет посилання дано в таблиці 2.

Таблиця 2

Назви проектів «Уроки англійської мови в дитячому садку» та посилання на інтернет ресурси

Назви проектів «Уроки англійської мови в дитячому садку»	Посилання на Інтернет ресурси
Застосування Інтернет ресурсу «Мульти Мупсик»	youtube.com https://www.youtube.com › channel › videos
Застосування Інтернет сайту «Fun English»	https://play.google.com/store/apps/details?id
Застосування карток	https://vseosvita.ua/library/kartky-dlia-vyvchennia-anhliiskoi-610894.html
Застосування Інтернет сайту «Learn English Kids»	https://learnenglishkids.britishcouncil.org

Особливою популярністю при створенні і презентації проектів користувався канал «Мульти Мупсик», в якому містяться веселі та цікаві відеоуроки на різні теми («Моя сім'я», «Фрукти», «Овочі», «Кольори», «Цифри» тощо). Завдяки цьому каналу малюки можуть отримати можливість вивчити і навіть навчитися писати англійські літери. Крім того, студенти ознайомилися і навчилися використовувати мультфільми англійською мовою, яких дуже багато на відеохостингу «Ютуб».

Також при створенні проектів студенти використовували Інтернет сайт «Fun English», який поєднує в собі структурований курс англійської мови із залученням розважальних ігор. Цей ресурс, як на ньому зазначено, є унікальним і перевіреним курсом англійської мови для дітей, вчить дітей англійської мови через ігри та вправи. Він розроблений експертами з вивчення мови для дітей віком 3-8 років і підходить для малюків, дошкільнят та дітей, що відвідують дитячий садок. Розміщені на ньому вправи із вивчення англійської мови тримають дитину зацікавленою і ознайомлюють її з англійськими словами, реченнями, розмовною мовою та орфографією. Цей курс англійської мови розділено на уроки, кожний з яких має основний словниковий запас і представляє слова у різних контекстах, щоб допомогти у вивченні та здатності запам'ятовувати. Цікаво, що на сайті «Fun English» використовуються чоловічі та жіночі голоси із американськими та англійськими акцентами з використанням різних тонів і виразів, що надає можливість дошкільнятам зрозуміти тонкощі вимови. Кожна гра є унікальною, надає можливість дитині насолоджуватися грою і дізнаватися більше з англійської мови.

Один з проектів був присвячений вивченню англійської мови дітьми за допомогою карток. Такі картки можна купити вже готові, а можна їх самостійно виготовити разом з дітьми з будь-якими картинками та словами. Крім того, студенти знайшли сайт Learn English Kids, на якому є хороша добірка тематичних карток, які можна використовувати для ігор. Ці картки можна роздрукувати в кольоровому варіанті або чорно-білому і розфарбувати їх з дитиною. З однієї сторони картки розміщується слово та картинка-приклад з його використанням, а з іншої сторони – переклад. Таким чином, діти можуть самі брати активну участь у підготовці уроку з англійської мови. Картки, створені студентами при виконанні відповідного проекту, відрізнялися великою різноманітністю тематичної лексики (їжа, тварини, фрукти, овочі, члени сім'ї, кольори тощо). В подальшій професійній діяльності під час проходження педагогічної практики у дитячому садку планується, що завданням дитини буде назвати зображені картини, позначення чи фігури англійською. Студенти запропонували в проекті застосовувати гру «Вгадай-ка», в процесі якої на столі розкладаються кілька карток, які діти мають запам'ятати за певний час. Після закінчення зазначеного терміну, малюки мають відвернутися, а ведучий прибирає одну картку. Завдання гравців – правильно назвати картку, яка зникла.

Висновки. Бесіди зі студентами визначили, що вони задоволені проектною діяльністю, набули необхідних знань і навичок з організації уроків англійської

мови із застосуванням Інтернет ресурсів, ігор та карток. Впровадження розроблених проектів при проходженні педагогічної практики і в майбутній професійній діяльності, на думку студентів, надасть їм можливість реалізувати набуті знання, уміння і навички в практичній діяльності та зробити уроки з англійської мови цікавими, спрямованими на розвиток особистості дитини, на активізацію мовлення дитини, що сприятиме психічному, розумовому та соціальному розвитку та підготовки її до вивчення іноземних мов у школі.

Література:

1. Шкваріна Т. Англійська мова для дітей дошкільного віку : прогр., метод. реком. Київ : Шк. світ, 2008. 112 с.
2. Полонська Т.К. Методи навчання читання іноземною мовою учнів початкової школи. *Проблеми сучасного підручника*. 2017. Вип. 18. С. 161-170.
3. Дмитренко Н. Шляхи підвищення ефективності навчання іноземної мови у дошкільних навчальних закладах України. *Гуманізація навчально-виховного процесу. Спецвипуск 4. Частина 1*. Слов'янськ, 2010. С. 95–99.
4. Каминська В. Особливості навчання дошкільників двомовної комунікації. Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/21761>.
5. Богуш А. М. Феномен «передшкільна освіта» в системі неперервної освіти. *Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України*. Одеса : Півд. наук. Центр АПН України, 2011. № 4 (Педагогіка). С. 6–8.

МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКІВ GOOGLE ДЛЯ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВЕБ-КВЕСТІВ

Ірина ЛУК'ЯНЧЕНКО,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського,
Одеса, Україна*

Швидкий розвиток сучасного інформаційного суспільства зумовлює постійне вдосконалення інформаційних технологій та розширення їх потенційних можливостей, поступову діджиталізацію нашого життя. Зокрема, діджиталізація є важливим чинником розвитку освітнього простору, що вимагає від вчителя готовності до активного використання інформаційних технологій в освітньому процесі.

Сьогодні сфера освіти пропонує безліч різноманітних сервісів та додатків, що можуть бути корисними як для викладання певного предмета, так й для використання у навчальному процесі з будь-якої дисципліни. Серед останніх популярними серед вчителів через їх широкі можливості й простоту у використанні є додатки Google. У контексті нашої наукової розвідки увагу сфокусовано на додатках Google, що можуть бути корисними для створення веб-квестів у навчанні англійської мови та літератури.

Вслід за І. Сокол, веб-квест (WebQuest) розуміємо як «інноваційну педагогічну технологію, що передбачає виконання учнями навчальних,